

کنوانسیون وین راجع به روابط دیپلماتیک ۱۸ آوریل ۱۹۶۱
The 1961 Vienna Convention on Diplomatic Relations
نگارش: شهپر داداش باران

ماده اول :

در این قرار داد معانی اصطلاحات زیر به شرحی خواهد بود که در پایین تصریح شده است :

الف : اصطلاح (رییس ماموریت) یعنی شخصی که از طرف کشور فرستنده مامور انجام وظیفه در این سمت میشود.

ب : اصطلاح (اعضای ماموریت) یعنی رییس ماموریت و کارمندان ماموریت .

ج: اصطلاح (کارمندان ماموریت) یعنی (کارمندان سیاسی) ، (کارمندان اداری و فنی) و (خدمه ماموریت) .

د: اصطلاح (کارمندان سیاسی) یعنی آن دسته از کارمندان ماموریت که دارای سمت سیاسی (دیپلمات) می باشند.

ه: اصطلاح (ماموریت سیاسی) یعنی رییس ماموریت یا یکی از کارمندان سیاسی ماموریت.

و: اصطلاح (کارمندان اداری و فنی) یعنی آن دسته از کارمندان ماموریت که به امور اداری و فنی ماموریت اشتغال دارند.

ز: اصطلاح (خدمه) یعنی آن دسته از کارمندان ماموریت که به امور خانگی اشتغال دارند.

ح: اصطلاح (خدمتکار شخصی) یعنی کسانی که خادم یکی از اعضای ماموریت بوده و مستخدم کشور فرستنده نمی باشد.

ط: اصطلاح (اماکن ماموریت) یعنی ابنیه و یا قسمتهایی از ابنیه و زمین متصل به آن که مالک آن هر که باشد برای انجام مقاصد ماموریت، از جمله برای محل اقامت رییس ماموریت مورد استفاده قرار میگیرد.

ماده دوم :

استقرار روابط سیاسی بین کشورها و اعزام هیئتهای سیاسی دایم با رضایت متقابل انجام میگیرد.

ماده سوم :

۱- وظایف ماموریت سیاسی بالا خص عبارت است از :

الف : نمایندگی کشور فرستنده نزد کشور پذیرنده

ب: حفظ منافع کشور فرستنده و اتباع آن در کشور پذیرنده تا حدودی که در حقوق بین الملل مورد قبول است

ج: مذاکره با حکومت کشور پذیرنده

د: استحضار از اوضاع و سیر وقایع در کشور پذیرنده با استفاده از تمام وسایل مشروع و گزارش آن به حکومت کشور فرستنده

ه: بسط روابط دوستانه و توسعه روابط اقتصادی و فرهنگی و علمی بین کشور فرستنده و پذیرنده

۲- هیچ یک از مقررات این قرار داد نباید طوری تفسیر شود که مانع از انجام وظایف کنسولی بوسیله یک ماموریت سیاسی گردد.

ماده چهارم :

۱- کشور فرستنده باید اطمینان حاصل کند که برای شخص نامزد شده به عنوان رییس ماموریت از طرف کشور پذیرنده پذیرش داده شده است.

۲- کشور پذیرنده ملزم نیست دلایل امتناع خود را از صدور پذیرش به اطلاع کشور فرستنده برساند.

ماده پنجم:

۱- کشور فرستنده می تواند پس از اعلام رسمی به کشورهای ذی نفع که رییس ماموریت را برای نمایندگی خود نزد چند کشور و همچنین یکی از کارمندان سیاسی خود را جهت انجام وظایف مربوطه نزد کشورهای متعدد بگمارد، مگر آنکه یکی از آن کشورها صریحا با این امر مخالفت ورزد.

۲- کشور فرستنده در صورتیکه نمایندگی خود را نزد یک یا چند کشور به یک رییس ماموریت محول کند می تواند در هر یک از کشورهایی که رییس ماموریت در آنجا اقامت دایم ندارد یک ماموریت سیاسی زیر نظر یک کار دار موقت تاسیس نماید.

۳- یک رییس ماموریت یا یک کارمند سیاسی ماموریت می تواند عهده دار نمایندگی کشور فرستنده نزد هر سازمان بین المللی باشد.

ماده ششم:

چند کشور می توانند در آن واحد یک نفر را به عنوان رییس ماموریت نزد کشور دیگری تعیین نمایند، مگر آنکه کشور پذیرنده مخالف این امر باشد .

ماده هفتم:

کشور فرستنده با توجه به مقررات مواد ۹۵ و ۹۸ و ۱۱۰ در انتخاب کارمندان ماموریت آزاد است کشور پذیرنده می تواند نام وابسته های نظامی و دریایی یا هوایی را قبلا برای تصویب بخواهد.

ماده هشتم :

۱- کارمندان سیاسی ماموریت، علی الا صول تابعیت کشور فرستنده را خواهند داشت.

۲- کارمندان سیاسی ماموریت را نمی توان جزا رضایت کشور پذیرنده از میان اتباع آن کشور انتخاب کرد می تواند در هر موقع رضایت خود را پس بگیرد.

۳- کشور پذیرنده می تواند همین حق را در مورد اتباع دولت ثالثی که تابعیت دولت فرستنده را ندارند برای خود حفظ کنند.
ماده نهم:

۱- کشور پذیرنده می تواند هر آن و بی آنکه الزامی به توجیه تصمیم خود داشته باشد به کشور فرستنده اطلاع دهد که رییس یا هر یک از اعضای سیاسی ماموریت (شخص نامطلوب) است و یا آنکه هر کارمند دیگر ماموریت، قابل قبول نیست در این صورت کشور فرستنده آن شخص را بر حسب مورد فرا خواهد خواند و یا به خدمت وی در ماموریت پایان خواهند داد. شخصی را می توان قبل از ورود به خاک کشور پذیرنده (نامطلوب) یا (غیر قابل قبول) اعلام نمود.

۲- اگر کشور پذیرنده از انجام تعهدات ناشی از بند اول این ماده امتناع ورزد و یا این تعهدات را در ظرف مهلتی معقول انجام ندهد کشور پذیرنده می تواند از شناختن شخص مورد بحث به سمت عضو ماموریت خود داری کند.
ماده دهم:

۱- مراتب زیر به وزارت امور خارجه کشور پذیرنده یا به وزارت خانه دیگری که مقرر شده باشد، اعلام خواهد داشت.
الف: انتصاب اعضای ماموریت و ورود یا عزیمت قطعی و یا خاتمه ماموریت آنان

ب: ورود و عزیمت قطعی شخصی که افراد خانواده یکی از اعضای ماموریت است و در صورت لزوم اعلام اینکه شخصی در شمار افراد خانواده یکی از اعضای ماموریت در آمده و یا از آن خارج شده است

ج: ورود و عزیمت قطعی خدمتکاران شخصی که در خدمت اشخاص مورد نظر بند الف این ماده میباشد و در صورت لزوم اعلام اینکه این خدمتکاران خدمت اشخاص فوق الذکر ترک مینمایند

د: استخدام اشخاص مقیم کشور پذیرنده به عنوان اعضای ماموریت یا خدمتکاران شخصی که از مزایا و مصونیتها برخوردارند و برکناری آنان
ماده یازدهم:

۱- در صورت عدم توافق صریح نسبت به تعداد افراد ماموریت، کشور پذیرنده می تواند خواستار شود که تعداد این افراد با توجه به مقتضیات و اوضاع کشور و با توجه به نیازمندیهای ماموریت، از حدودی که خود معقول و متعارف تلقی می کند تجاوز ننماید.

۲- کشور پذیرنده همچنین می تواند در همان حدود و بدون تبعیض، از پذیرفتن نوع معینی از کارمندان خود داری نماید.
ماده دوازدهم:

کشور فرستنده نباید قبل از تحصیل موافقت صریح و قبلی کشور پذیرنده در محلی غیر از محل استقرار ماموریت، دفتر دیگری متعلق به ماموریت برقرار نماید.
ماده سیزدهم:

۱- تاریخ شروع و عهده دار شدن وظایف رییس ماموریت در کشور پذیرنده از زمانه نی تلقی میگردد که استوار نامه خود را تقدیم میکند و یا ورود خود را ضمن ارسال رونوشت استوار نامه به وزارت امور خارجه کشور پذیرنده یا هر وزارتخانه دیگری که مقرر است با در نظر گرفتن رویه موجود در کشور پذیرنده که باید به نحو یکنواختی اعمال شود اعلام مینماید.

۲- ترتیب تقدیم استوار نامه یا تسلیم رونوشت آن با توجه به تاریخ روز و ساعت ورود رئیس ماموریت تعیین میگردد.

ماده چهاردهم:

۱- روسای ماموریت به سه طبقه به شرح زیر تقسیم می شوند:

الف: سفیران کشورها و نمایندگان پاپ- (نونس) - که در نزد روسای کشورها ماموریت می یابند و سایر روسای ماموریت که هم مقام آنان می باشند

ب: فرستادگان و وزیران مختار کشورها و نمایندگان پاپ- (انتر نونس) - که نزد روسای کشورها ماموریت می یابند

ج: کاردارها که نزد وزرای امور خارجه ماموریت می یابند

۲- جز از نظر تقدم در حضور و تشریفات، هیچگونه فرقی بین روسای ماموریتها از لحاظ طبقه وجود نخواهد داشت.

ماده پانزدهم:

کشورها درباره طبقه روسای ماموریت خود با یکدیگر توافق خواهند کرد.

ماده شانزدهم:

۱- حق تقدم روسای ماموریت در هر طبقه بر حسب روز و ساعتی که وظایف خود را به موجب ماده ۱۳ آغاز میکنند، خواهد بود.

۲- تغییرات منظور شده در استوار نامه یک رییس ماموریت تا آنجا که طبقه او را عوض نکند، تاثیری در ترتیب تقدم او نخواهد داشت.

۳- مفاد این ماده محل رسمی که نسبت به حق تقدم نماینده پاپ مورد قبول کشور پذیرنده واقع شده یا در آینده خواهد شد، نخواهد بود.

ماده هفدهم:

رییس ماموریت ترتیب تقدم کامندان سیاسی ماموریت را به وزارت امور خارجه یا هر وزارت خانه دیگری که مقرر است اطلاع خواهد داد.

ماده هجدهم:

در هر کشور تشریفات مربوط به پذیرفتن روسای ماموریت باید در مورد هر طبقه یکسان باشد.

ماده نوزدهم:

۱- هرگاه پست ریاست ماموریت بدون تصدی بوده یا رییس ماموریت قادر به انجام وظایف خود نباشد، یک کاردار موقت بعنوان رییس ماموریت، موقتا انجام وظیفه خواهد کرد نام کاردار موقت بوسیله رییس ماموریت و در صورتیکه رییس ماموریت معذور باشد از طرف وزارت امور خارجه کشور فرستنده به وزارت امور خارجه کشور پذیرنده یا به هر وزارتخانه دیگری که مقرر است اعلام خواهد گشت.

۲- در صورتیکه هیچ یک از کارمندان اداری ماموریت در کشور پذیرنده حضور نداشته باشند یکی از کارمندان اداری و فنی می تواند از طرف کشور فرستنده با رضایت کشور پذیرنده امور جاری اداری ماموریت را عهده دار گردد.

ماده بیستم:

ماموریت و رییس آن حق دارند پرچم و علامت کشور فرستنده را در امکان، از جمله در محل اقامت رییس ماموریت و بر روی وسایل نقلیه خود برافرازند.

ماده بیست و یکم:

۱- کشور پذیرنده باید در حدود قوانین خود موجبات تسهیل تملیک کشور فرستنده را در اماکن مورد احتیاج ماموریت در خاک کشور خود فراهم کند و یا در تحصیل این اماکن از طریق دیگر به کشور فرستنده یاری نماید.

۲- کشور پذیرنده همچنین در صورت لزوم باید ماموریت را در تهیه مسکن مناسب برای کارمندان خود یاری نماید.

ماده بیست و دوم:

۱- اماکن ماموریت مصونیت دارند و مامورین کشور پذیرنده جز با رضایت رییس ماموریت حق ورود به این اماکن را نخواهند داشت.

۲- کشور پذیرنده وظیفه خاص دارد کلیه تدابیر لازم را به منظور اینکه اماکن ماموریت مورد تجاوز و خسارت قرار نگرفته و آرامش و شئون آن متزلزل نگردد، اتخاذ نماید.

۳- اماکن ماموریت و اسباب و اثاث و اشیای دیگر موجود در آن و همچنین وسایل نقلیه ماموریت، مصون از تفتیش و مصادره و توقیف و یا اقدامات اجرایی خواهد بود.

ماده بیست و سوم:

۱- کشور فرستنده و رییس ماموریت بابت اماکن ماموریت که در مالکیت یا اجاره خود دارد، از پرداخت هر نوع مالیات و عوارض ملی، منطقه ای یا شهری معاف خواهد بود، مگر آنکه دریافت این مالیاتها یا عوارض در ازای انجام خدمات خاص باشد.

۲- در صورتیکه طبق قوانین کشور پذیرنده پرداخت این مالیاتها و عوارض به عهده شخصی باشد که با کشور فرستنده یا با رییس ماموریت معامله می کند، معافیت مالیاتی موضوع این ماده منتفی خواهد بود.

ماده بیست و چهارم:

بایگانی و اسناد ماموریت در هر زمان و در هر مکان از تعرض مصون خواهد بود.

ماده بیست و پنجم:

کشور پذیرنده کلیه تسهیلات لازم را برای انجام وظایف ماموریت فراهم خواهد نمود.

ماده بیست و ششم:

کشور پذیرنده آزادی رفت و آمد و مسافرت تمام اعضای ماموریت را قلمرو خود با رعایت قوانین و مقررات مربوط در باره مناطقی که ورود به آن از لحاظ امنیت ملی ممنوع بوده و یا تابع مقررات خاصی است، تامین می نماید.

ماده بیست و هفتم:

۱- کشور پذیرنده آزادی ارتباطات ماموریت را به منظورهای رسمی اجازه داده و حمایت خواهد نمود ماموریت می تواند برای تماس با حکومت و سایر ماموریتها و کنسولگریهای کشور فرستنده در هر جا از تمام وسایل ارتباطی لازم از جمله پیک سیاسی و پیامهای (کد) و رمز استفاده نماید.

مع هذا ماموریت نمی تواند جز با رضایت کشور پذیرنده، دستگاه فرستنده رادیویی نصب نموده و مورد استفاده قرار دهد.

۲- مکاتبات رسمی ماموریت مصون است. اصطلاح (مکاتبات رسمی) شامل تمام مکاتبات مربوط به ماموریت و انجام وظایف آن می باشد.

۳- کیسه سیاسی نباید باز شده یا توقیف گردد.

۴- بسته های جزو کیسه سیاسی باید دارای علامت خارجی مشهود و مشخص کیفیت آن بوده فقط حاوی اسناد سیاسی یا اشیاء مورد استعمال رسمی باشد.

۵- پیک سیاسی که باید دارای مدرک رسمی حاکی از سمت وی و تعداد بسته های جزو کیسه سیاسی باشد، در اجرای وظایف خود از حمایت کشور پذیرنده برخوردار خواهد بود. شخص پیک مصونیت داشته و به هیچ عنوان بازداشت یا زندانی نخواهد شد.

۶- کشور فرستنده یا ماموریت، میتواند پیکهای سیاسی مخصوص منسوب نمایند در اینصورت مقررات بند ۵ این ماده و مصونیتهای مندرج در آن فقط تا زمانی که پیک مزبور کیسه سیاسی خود را به مقصد می رساند جاری خواهد بود.

۷- کیسه سیاسی را می توان به فرمانده یک هواپیمای بازرگانی که باید در یک محل ورودی مجاز فرودآید، سپرد. فرمانده مذکور- که پیک سیاسی تلقی نخواهد شد - باید دارای مدرک رسمی حاکی از تعداد بسته های جزو کیسه سیاسی باشد.

ماموریت می تواند یکی از اعضای خود را برای دریافت مستقیم و آزادانه کیسه سیاسی از شخص فرمانده هواپیما اعزام دارد. ماده بیست و هشتم:

عواید و کارمزد دریافتی از طرف ماموریت بابت انجام وظایف رسمی از پرداخت کلیه مالیاتها و عوارض معاف است. ماده بیست و نهم:

شخص مامور سیاسی مصون است و نمی توان او را به هیچ عنوان مورد توقیف یا بازداشت قرار داد. کشور پذیرنده با وی رفتار محرمانه ای که در شان اوست خواهد داشت و اقدامات لازم را برای ممانعت از وارد آمدن لطمه به شخص و آزادی و حیثیت او اتخاذ خواهد کرد. ماده سی ام:

۱- محل اقامت خصوصی مامور سیاسی مانند اماکن ماموریت مصون و مورد حمایت خواهد بود.

۲- اسناد و مکاتبات و همچنین با رعایت بند ۳ ماده ۳۱ اموال مامور سیاسی مصون خواهد بود. ماده سی و یکم:

۱- مامور سیاسی در کشور پذیرنده از مصونیت تعقیب جزائی برخوردار است و از مصونیت دعاوی مدنی و اداری نیز بهره مند خواهد بود. مگر در موارد زیر:

الف: دعوی راجع به مال غیر منقول خصوصی واقع در قلمرو کشور پذیرنده مگر آنکه مامور سیاسی مال را به نمایندگی کشور فرستنده و برای مقاصد ماموریت در تصرف داشته باشد

ب: دعوی راجع به ماترکی که در آن مامور سیاسی به طور خصوصی و نه به نام کشور فرستنده وصی و امین ترکه و وارث موصی له واقع شده باشد

ج: دعوی راجع به فعالیت های حرفه ای یا تجاری از هر نوع که مامور سیاسی در خاک کشور پذیرنده و خارج از وظایف رسمی خود به آن اشتغال دارد

۲- مامور سیاسی مجبور به ادای شهادت نیست.

۳- علیه مامور سیاسی مبادرت به هیچ گونه عملیات اجرائی نخواهد شد. جز در موارد مذکور در بندهای الف- ب و ج قسمت اول این ماده و به شرط آنکه این عملیات اجرائی به مصونیت شخص یا محل اقامت او لطمه ای وارد نیاورد.

۴- مصونیت قضائی مامور سیاسی در کشور پذیرنده او را از تعقیب قضائی کشور فرستنده معاف نخواهد داشت.

ماده سی و دوم:

۱- کشور فرستنده می تواند مصونیت قضائی مامورین سیاسی و اشخاصی که بر طبق ماده ۳۷ از مصونیت برخوردارند سلب نماید.

۲- سلب مصونیت باید صراحتا اعلام شود.

۳- در صورت اقامه دعوی از طرف مامور سیاسی با شخصی که بر طبق ماده ۳۷ از مصونیت قضائی بهره مند است استناد به مصونیت قضایی در قبال دعاوی متقابل که مستقیما با دعوی اصلی ارتباط دارد پذیرفته نخواهد بود.

۴- سلب مصونیت قضایی نسبت به دعوی مدنی یا اداری متضمن سلب مصونیت نسبت به اجرای حکم نخواهد بود. برای اجرای آن اعلام سلب مصونیت جداگانه ضروری است.

ماده سی و سوم:

۱- مامور سیاسی با رعایت بند ۳ این ماده در مورد خدمات انجام شده برای کشور فرستنده از مقررات بیمه های اجتماعی که ممکن است در کشور پذیرنده لازم الاجرا باشد معاف است.

۲- معافیت مندرج در بند ۱ این ماده نیز شامل خدمتکاران شخصی که در خدمت انحصاری مامور سیاسی میباشد میگردد، مشروط بر آنکه این خدمتکاران:

الف) تبعه ی کشور پذیرنده نبوده یا در آن اقامت دائم نداشته باشند.

ب) مقررات بیمه های اجتماعی کشور فرستنده یا کشور ثالث در مورد آنان اعمال گردد.

- مامور سیاسی باید در مورد اشخاصی که در خدمت او هستند و مشمول معافیت مندرج در بند ۲ این ماده نمی باشند تکالیف ناشی از مقررات بیمه های اجتماعی کشور پذیرنده را که به کار فرماتحمیل می شود رعایت نماید.

۴- معافیت مذکور در بندهای ۱ و ۲ این ماده مانع از قبول بالاختیار و استفاده از بیمه اجتماعی کشور پذیرنده تاحدودی که مورد قبول این کشور باشد نخواهد بود.

۵- مقررات این ماده محل قراردادهای دوجانبه و چندجانبه که در گذشته راجع به بیمه های اجتماعی منعقد شده نبوده و مانع از انعقاد چنین قراردادهایی در آینده نخواهد بود.

ماده سی و چهارم:

مامور سیاسی از پرداخت کلیه عوارض شخصی یا مالی یا مملکتی یا منطقه ای یا شهری جز در موارد زیر معاف است:

الف) مالیات های غیر مستقیم که معمولاً جزو قیمت کالا یا خدمت محسوب میشود.

ب) مالیاتها و عوارض اموال غیرمنقول خصوصی واقع در قلمرو کشور پذیرنده جز در مواردی که مامور سیاسی مال رابه نمایندگی کشور فرستنده و برای مقاصد ماموریت در تصرف داشته باشد.

ج) مالیات برارث که از طرف کشور پذیرنده دریافت میگردد با رعایت مفاد بند ۴ ماده ۳۹.

د) مالیات و عوارض ماخوذه از درآمدهای شخصی حاصل در کشورهای پذیرنده و همچنین مالیات بر سرمایه های به کار افتاده در نگاههای تجاری آن کشور.

ه) مالیات و عوارضی که در برابر انجام عملیات خاص وصول می شود.

و) هزینه های ثبت و دادرسی و رهن و تمبر در مورد اموال غیرمنقول با رعایت مفاد ماده ۲۳.

ماده سی و پنجم:

کشور پذیرنده مامورین سیاسی را از انجام خدمات شخصی و خدمات عمومی به هر صورت و شکل و الزامات نظامی از قبیل مصادره و بیگاری و اسکان افراد نظامی معاف خواهد داشت.

ماده سی و هشتم:

۱- کشور پذیرنده طبق قوانین و مقرراتی که ممکن است وضع نماید و روداشیاء زیر با معافیت از حقوق گمرکی و عوارض و سایر هزینه های فرعی، " جزو مخارج انبارداری و باربری و هزینه های ناشی از خدمات مشابه " اجازه خواهد داد.

الف: اشیای مورد استفاده رسمی ماموریت.

ب: اشیای مورد استفاده شخصی مامور سیاسی یا بستگان او که اهل خانه او هستند و از جمله اثاثیه ای که برای منزل خود لازم دارد

۲- توشه شخصی مامور سیاسی از تفتیش معاف است، مگر اینکه دلایل جدی دال بر وجود اشیایی در آن مشمول معافیت های مندرج در بند یک این ماده نیست در دست بوده و یا ورود و صدور آن اشیا به موجب قوانین یا مقررات قرنطینه کشور پذیرنده ممنوع باشد. در چنین صورتی تفتیش جز در حضور مامور سیاسی یا نماینده مجاز او صورت نخواهد گرفت.

ماده سی و هفتم:

۱- بستگان مامور سیاسی که اهل خانه ی او هستند به شرط آنکه تبعه ی کشور پذیرنده نباشند از مزایا و مصونیت های مندرج در مواد ۲۹-۳۶ برخوردار خواهند بود.

۲- کارمندان اداری و فنی ماموریت و همچنین بستگان آنها که اهل خانه ی آنها هستند به شرط آنکه تبعه ی کشور پذیرنده یا مقیم دائم آن کشور نباشند از مزایا و مصونیت های مندرج در مواد ۲۹-۳۵ بهره مند خواهند بود ولی مصونیت از صلاحیت مقامات دولت پذیرنده در امور مدنی و اداری موضوع بنادول ماده ۳۱ شامل اعمال خارج از وظایف آنها نخواهد شد. اشخاص مذکور همچنین از مزایای مندرج در قسمت اول ماده ۳۶ در مورد اشیایی که برای استقرار اولیه وارد میکنند استفاده خواهند نمود.

۳- خدمه ماموریت به شرط آنکه تبعه ی کشور پذیرنده یا مقیم دائم آن کشور نسبت به اعمال ناشی از اجرای وظایف خود مصونیت داشته واز پرداخت مالیات و عوارض بابت مزدی که در قبال انجام کار دریافت میدارند معاف می باشند و همچنین از معافیت مذکور در ماده ۳۳ استفاده خواهند نمود.

۴- خدمتکاران شخصی اعضای ماموریت که تبعه ی کشور پذیرنده یا مقیم دائم آن کشور نیستند از پرداخت مالیات و عوارض بابت حقوقی که در قبال انجام وظیفه دریافت میدارند معاف خواهند بود. استفاده آنان از مزایا و مصونیت های دیگر فقط در حدودی که مورد قبول کشور پذیرنده باشد، خواهد بود. مع هذا کشور پذیرنده نباید حق حاکمیت خود را در مورد این اشخاص طوری اعمال نماید که به نحوی تناسبی مانع انجام وظایف ماموریت گردد.

ماده سی و هشتم:

۱- مامور سیاسی که تبعه ی کشور پذیرنده و یا مقیم دائم آن کشوری باشد فقط در مورد اعمال رسمی مربوط به وظایف خود از مصونیت قضایی و مصونیت از تعرض بهره مند خواهد بود؛ مگر آنکه کشور پذیرنده مزایا و مصونیت های دیگری به او اعطا کرده باشد.

۲- سایر کارمندان ماموریت و خدمتکاران شخصی که تبعه ی کشور پذیرنده یا مقیم دائم آن کشور می باشند فقط تا حدودی که مورد قبول کشور پذیرنده باشند از مزایا و مصونیت ها برخوردار خواهند بود.

مع هذا کشور پذیرنده نباید حق حاکمیت خود را در مورد این اشخاص طوری اعمال نماید که به نحو بی تناسبی مانع انجام وظایف ماموریت گردد.

ماده سی و نهم:

۱- اشخاصی که در استفاده از مصونیت ها و مزایای ذی حق باشند به مجرد ورود به قلمرو کشور پذیرنده برای تصدی بر ماموریت خود، از این مصونیت ها و مزایا بهره مند میشوند و اگر قبلاً در قلمرو آن کشور باشند استفاده از این مصونیت ها از تاریخ است که انتصاب آنها به وزارت امور خارجه یا هر وزارتخانه دیگر کشور پذیرنده که مقرر است اعلام گردد.

۲- وقتی که ماموریت شخصی بهره مند از مزایا مصونیت ها خاتمه یابد این مزایا و مصونیت ها معمولاً در موقع ترک خاک کشور پذیرنده یا در انقضای موعده مناسبی که برای انجام این منظور به وی اعطا می شود قطع میگردد. لیکن این مزایا و مصونیت ها حتی در صورت وجود اختلاف مسلحانه تا این مواعید ادامه خواهد داشت.

مع هذا مصونیت نسبت به اعمالی که شخص بهره مند در اجرای وظایف خود به سمت عضو ماموریت انجام داده باقی است.

۳- در صورت فوت یکی از اعضای ماموریت، اعضای خانواده او از مزایا و مصونیت ها تا انقضای مهلت مناسبی که برای ترک خاک کشور پذیرنده به آنها اعطا می گردد کما فی السابق بهره مند خواهد بود.

۴- در صورت فوت یک عضو ماموریت که تبعه ی کشور پذیرنده یا مقیم دائم در آن کشور نمی باشد و یادر صورت فوت یکی از بستگان او که یکی از اهل خانه ی او هستند کشور پذیرنده خروج اموال منقول متوفی را اجازه می دهد، به استثنای اموالی که در کشور پذیرنده تحصیل شده و در موقع فوت ممنوع الصدور باشد. از اموال منقول که وجود آن در کشور پذیرنده صرفاً به سبب حضور متوفی در آنجا به سمت عضو ماموریت یا یکی از بستگان عضو ماموریت بوده مالیات برارث اخذ نمی گردد. ماده چهل و یکم:

۱- موقعی که مامور سیاسی به قصد عزیمت یا بازگشت به محل ماموریت و یا برای مراجعت به وطن از خاک کشور ثالثی که در صورت لزوم روایت صادر نموده عبور میکند یا در آنجا حضور دارد، کشور ثالث اورا از تعرض مصون داشته و مسمول کلیه ی مصونیهایی که برای عبور یا بازگشت وی ضرورت دارد خواهند نمود. همین مقررات از طرف کشور ثالث در مورد اعضای خانواده مامور که از مزایا و مصونیتها بهره مندند و همراه مامور سیاسی یا جداگانه برای پیوستن به او یا مراجعت به وطن مسافرت میکنند اعمال خواهد شد.

۲- کشورهای ثالث نباید در شرایط مشابه به آنچه در بنادول این ماده مقرر است عبور کارمندان اداری و فنی یا خدمه ی ماموریت و افراد خانواده ی آنها را از قلمرو خود دچار اشکال سازد.

۳- کشورهای ثالث نسبت به مکاتبات و سایر وسایل ارتباطیه رسمی، از جمله پیامهای کد و رمز که از خاک آنها می گذرد همان آزادی و حمایتی را اعطا خواهند کرد که کشور پذیرنده در این باره مرعی می دارد.

نسبت به پیکهای سیاسی که در صورت لزوم روایت تحصیل کرده اندونیز نسبت به کیسه های سیاسی عبوری همان مصونیت از تعرض و حمایتی را که کشور پذیرنده ملزم به رعایت است اعطا خواهد کرد.

۴- تکالیف کشورهای ثالث بر طبق بندهای ۱ و ۲ و ۳ این ماده نسبت به اشخاص مذکور در این بندها و وسایل ارتباطی رسمی و کیسه های سیاسی است که به علت " فورس ماژور " در قلمرو کشور ثالث می باشد مجری خواهد بود.

ماده چهل و یکم:

۱- کلیه اشخاصی که از مزایا و مصونیتها بهره مند می باشند بدون آنکه به مزایا و مصونیتها ی آنان لطمه ای وارد آید مکلفند قوانین و مقررات کشور پذیرنده را محترم شمرده و از مداخله در امور داخلی آن کشور خودداری نمایند.

۲- کلیه امور رسمی که برای اقدام و مذاکره با کشور پذیرنده از طرف کشور فرستنده به عهده ماموریت گذاشته شده باید از طریق وزارت امور خارجه کشور پذیرنده یا به وسیله آن و یا هر وزارتخانه دیگری که مقرر است انجام گیرد.

۳- اماکن ماموریت طوری مورد استفاده قرار نخواهد گرفت که با وظایف ماموریت مندرج در این قرارداد یا در سایر قواعد بین المللی عمومی یا در قراردادهای معتبر بین کشور فرستنده و کشور پذیرنده مغایر باشد.

ماده چهل و دوم:

مامور سیاسی در کشور پذیرنده فعالیت حرفه ای یا تجارتي به قصد انتفاع شخصی نخواهد داشت.

ماده چهل و سوم:

ماموریت سیاسی از جمله در موارد زیر پایان می پذیرد.

الف) موقعی که کشور فرستنده خاتمه ماموریت مامور سیاسی را به کشور پذیرنده اطلاع دهد.

ب) موقعی که کشور پذیرنده طبق بند ۲ از ماده ۹ به کشور فرستنده اطلاع می دهد که از شناختن مامور سیاسی به عنوان عضو ماموریت خودداری میکند.

ماده چهل و چهارم:

کشور پذیرنده وظیفه دارد حتی در صورت وجود اختلاف مسلحانه تسلیحات لازم را فراهم آورد تا اشخاص بهره مندان مزایا و مصونیتها به جز اطبا خود و نیز افراد خانواده آنها بدون توجه به تابعیت بتوانند در اولین فرصت خاک کشور را ترک گویند. کشور مذکور به خصوص باید در صورت احتیاج وسایل نقلیه مورد لزوم را برای خود و اموالشان در اختیار آنان بگذارد.

ماده چهل و پنجم

در صورت قطع روابط سیاسی بین دو کشور و یا زمانی که ماموریت به طور قطعی یا موقتی خاتمه یافته است.

الف) کشور پذیرنده موظف است حتی در صورت وجود اختلاف مسلحانه اماکن ماموریت و همچنین اموال و بایگانی آن را محترم شمرده و حمایت نماید.

ب) کشور فرستنده می تواند حفاظت اماکن ماموریت را با اموالی که در آن قرار دارد و همچنین حفاظت بایگانی آن را به کشور ثالثی که مورد قبول کشور پذیرنده باشد واگذار نماید.

ج) کشور فرستنده می تواند حفظ منافع خود و منافع اتباع خود را به کشور ثالثی که مورد قبول کشور پذیرنده باشد واگذار نماید.

ماده چهل و ششم

کشور فرستنده می تواند با جلب رضایت قبلی کشور پذیرنده و بنا به درخواست کشور ثالثی که در کشور اخیر نمایندگی ندارد موقتاً عهده دار حفظ منافع کشور ثالث و اتباع آن گردد.

ماده چهل و هفتم

۱. کشور پذیرنده در اجرای مقررات این قرارداد تبعیض بین کشورها قائل نخواهد شد.

۲. مع هذا موارد زیر تبعیض تلقی نخواهد شد.

الف) اینکه کشور پذیرنده یکی از مقررات این قرارداد را به علت آنکه در خاک کشور فرستنده نسبت به ماموریت او در این مورد محدودیت قائل شده اند به طور محدود اجرا کند.

ب) اینکه کشورهای بنابر عرف و عادت و یا از طریق معاهده مزایایی مناسبتر از آنچه مقررات این قرارداد پیش بینی کرده متقابلاً به یکدیگر اعطا نمایند.

ماده چهل و هشتم

این قرارداد برای امضای کلیه دول عضو سازمان ملل متحد یا یک سازمان تخصصی و نیز هر کشور پیوسته به اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری و هر کشور دیگری که به این منظور از طرف مجمع عمومی سازمان ملل متحد دعوت گردد به طریق زیر مفتوح خواهد بود.

تا ۳۱ اکتبر ۱۹۶۱ در وزارت امور خارجه دولت فدرال اتریش و از آن پس تا ۳۱ مارس ۱۹۶۲ در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک.

ماده چهل و نهم

این قرارداد به تصویب خواهد رسید و اسناد تصویب به دبیر کل سازمان ملل متحد تسلیم خواهد شد.

ماده پنجاهم

این قرارداد برای الحاق هر کشوری که جزو یکی از چهار طبقه مذکور در ماده ۴۸ باشد مفتوح خواهد بود. اسناد الحاق به دبیر کل سازمان ملل متحد تسلیم خواهد شد.

ماده پنجاه و یکم

۱. این قرارداد سی روز پس از تاریخ تسلیم بیست و دومین سند تصویب الحاق به دبیر کل سازمان ملل متحد لازم الاجرا خواهد شد.

۲. این قرارداد در مورد هر یک از کشورهای که آن را پس از تسلیم بیست و دومین سند تصویب الحاق تصویب نمایند یا بدان ملحق شوند سی روز پس از تسلیم

سند تصویب یا الحاق آن کشور لازم الاجرا خواهد شد.

ماده پنجاه و دوم

دبیر کل سازمان ملل متحد مراتب زیر را به اطلاع تمام کشورهایی که عضو یکی از چهار طبقه مذکور در ماده ۴۸ باشند خواهد رساند:

الف) امضا این قرارداد از طرف کشورها و تسلیم اسناد تصویب یا الحاق طبق مفاد مواد ۴۸ و ۴۹ و ۵۰.

ب) تاریخی که این قرارداد به موجب ماده ۵۱ لازم الاجرا می شود.

ماده پنجاه و سوم

نسخه اصلی این قرارداد که منتهای انگلیسی، چینی، اسپانیایی، فرانسه و رومی آن متساویاً معتبر می باشند به دبیر کل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد. دبیر کل رونوشت‌های گواهی شده و مطابق با اصل آن را به تمام دول مشمول یکی از چهار طبقه مذکور در ماده ۴۸ تسلیم می نماید.

بنا به مراتب نمایندگان تام الاختیار امضا کننده زیر که از طرف کشورهای متبوع حقاً مجاز می باشند، این قرارداد را امضا کرده اند.

وین هیجدهم آوریل یکهزار نهصد و شصت و یک

پروتکل اختیاری مربوط به حل اجباری اختلافات قرارداد وین درباره روابط سیاسی ۱۸ آوریل ۱۹۶۱ (۲۹ فروردین ۱۳۴۰)

دول طرف تعهد این پروتکل و قرارداد وین درباره روابط سیاسی مصوب کنفرانس سازمان ملل متحد منعقد در وین از دوم مارس تا چهارم آوریل ۱۹۶۱ که از این پس «قرارداد» نامیده خواهد شد.

با اظهار تمایل به توسل به قضاوت اجباری دیوان دادگستری بین المللی تا آنجا که به آنها مربوط است برای حل اختلاف ناشی از تفسیر یا اجرای «قرارداد» مگر آنکه در مهلت معقول راه حل دیگری مورد توافق مشترک قرار گرفته باشد نسبت به مقررات زیر توافق نمودند:

ماده اول

اختلافات ناشی از تفسیر یا اجرای «قرارداد» در صلاحیت اجباری دیوان بین المللی دادگستری می باشد. هر کشور طرف اختلاف و امضا کننده این پروتکل می تواند به وسیله دادخواست اختلاف را در دیوان طرح نماید.

ماده دوم

طرفین می توانند ظرف مدت دو ماه بعد از اعلام وجود اختلاف به یکدیگر با توافق مشترک به جای دیوان دادگستری بین المللی موضوع را به یک محکمه داوری ارجاع نمایند. در خاتمه این مهلت هر یک از طرفین می تواند اختلاف را ضمن دادخواستی در دیوان طرح کنند.

ماده سوم

۱. طرفین همچنین می توانند در عرض همان دو ماه مهلت، مشترکاً توافق کنند که قبل از رجوع به دیوان دادگستری بین المللی متوسل به سازش گردند.

۲. کمیسیون سازش تا پنج ماه پس از تاریخ تشکیل باید توصیه های خود را تسلیم نماید. اگر توصیه های مزبور در عرض دو ماه از تاریخ اعلام مورد قبول طرفهای اختلاف قرار نگیرد هر یک از طرفین می توانند موضوع مورد اختلاف را ضمن تسلیم دادخواستی در دیوان طرح نمایند.

ماده چهارم

دولتهای طرف تعهد « قرارداد » و پروتکل اختیاری مربوط به تحصیل تابعیت و پروتکل حاضر می توانند اعلام دارند که مقررات این پروتکل شامل اختلافات ناشی از تفسیر یا اجرای پروتکل اختیاری مربوط به تحصیل تابعیت نیز خواهد شد. اعلامیه های مربوط به این موضوع به اطلاع دبیر کل سازمان ملل متحد خواهد رسید.

ماده پنجم

این پروتکل برای امضای کلیه دولتهای عاقد قرارداد وین به طریق زیر مفتوح خواهد بود:

تا ۳۱ اکتبر ۱۹۶۱ در وزارت امور خارجه دولت فدرال اتریش و پس از آن تا ۳۱ مارس ۱۹۶۲ در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک.

ماده ششم

این پروتکل به تصویب خواهد رسید و اسناد تصویب به دبیر کل سازمان ملل متحد تسلیم خواهد شد.

ماده هفتم

این پروتکل برای الحاق کلیه کشورهایی که به قرارداد وین بپیوندند مفتوح خواهد بود. اسناد الحاق به دبیر کل سازمان ملل متحد تسلیم خواهد شد.

ماده هشتم

۱. این پروتکل از روزی که « قرارداد » لازم الاجرا می شود، یا سی روز پس از تسلیم دومین سند تصویب یا الحاق به پروتکل به دبیر کل سازمان ملل متحد - هر کدام موخر باشد - لازم الاجرا خواهد بود.

۲. برای کشوری که این پروتکل را بعد از لازم الاجرا شدن طبق بند ۱ این ماده تصویب نماید یا بدان ملحق گردد، پروتکل سی روز بعد از تاریخ تسلیم سند تصویب یا الحاق لازم الاجرا می شود.

ماده نهم

دبیر کل سازمان ملل متحد مراتب زیر را به اطلاع دولتهایی که ممکن است به « قرارداد » بپیوندند خواهد رسانید:

الف) امضای این پروتکل از طرف کشورها و تسلیم اسناد تصویب یا الحاق بر طبق مواد ۵ و ۷.

ب) اعلامیه هایی که طبق ماده ۴ این پروتکل صادر می گردد.

ج) تاریخی که این پروتکل طبق ماده ۸ لازم الاجرا می شود.

ماده دهم

نسخه اصلی این پروتکل که متنهای انگلیسی، چینی، اسپانیایی، فرانسه و روسی آن متساویاً معتبر می باشد، به دبیر کل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد و دبیر کل رونوشتهایی مطابق با اصل و گواهی شده ای برای کلیه کشورهای مذکور در ماده ۵ خواهد فرستاد.

بنا به مراتب نمایندگان تام الاختیار امضا کننده زیر که از طرف کشورهای متبوع خود حتماً مجاز می باشند، این پروتکل را امضا نمودند.

وین هیجدهم اوریل یکهزار و نهصد و شصت و یک